

Uchwała Nr SO-13/0954/185/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 24 kwietnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ryczywół za rok 2022
wraz z informacją o stanie mienia jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 6/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 1 lutego 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca   Marzena Węcłowicz
Członkowie: Małgorzata Bekąła
                                  Monika Paczyńska

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, późn. zm.), wyraża o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ryczywół za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną z uwagą
zawartą w pkt I.3 uzasadnienia

UZASADNIENIE

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Gminy Ryczywół w roku 2022 oraz informacja o stanie mienia Gminy Ryczywół (przedłożone tut. Izbie w dniu 31 marca 2023 r. przez Wójta Gminy).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (po zm.), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ryczywół na lata 2022-2028 (po zm.) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2022 rok.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu oraz część tabelaryczną.
1. W części opisowej Wójt Gminy przedstawił realizację dochodów budżetowych według działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, w podziale na bieżące i majątkowe, w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, pozostałych dochodów własnych. Wójt Gminy przedstawił realizację wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Wskazał stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów. Omówił przychody i rozchody budżetu, stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2022 r. Przedstawił dochody i wydatki budżetu związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, tj.: dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych: Polski Ład, przychody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych środkami Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych, dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa finansowanych środkami z Funduszu Pomocy, dochody

i wydatki określone przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska (związane z gromadzeniem środków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska), a także dochody i wydatki budżetu określone przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:
  - a) dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej,
  - b) zestawienie zrealizowanych wydatków majątkowych,
  - c) zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami,
  - d) zestawienie dotacji udzielonych z budżetu gminy,
  - e) wykonanie dochodów i wydatków z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
  - f) wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego,
  - g) wykonanie planu finansowego rachunku środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
  - h) realizacja planu finansowego środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
  - i) realizacja planu dochodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,
  - j) wykonanie planu przychodów i kosztów zakładu budżetowego,
  - k) wykonanie planu dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - l) wykonanie planu finansowego rachunku środków Funduszu Pomocy.

3. Sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera informację o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich sporządzoną w formie opisowej i tabelarycznej (załącznik Nr 15), jednakże w informacji tej nie odniesiono się do przedsięwzięcia pn. „Projekt grantowy Cyfrowa Gmina”, który jest realizowany w ramach wydatków bieżących w latach 2022-2023. Tym samym nie została w pełni wypełniona dyspozycja wynikająca z art. 269 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że w myśl art. 269 pkt 3 ustawy o finansach publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego powinno uwzględniać stopień zaawansowania realizacji wszystkich programów wieloletnich. Stopień zaawansowania ich realizacji winien obejmować nie tylko rok budżetowy, ale także uwzględniać stopień zaawansowania realizacji przedsięwzięcia jako całości.

Wskazując na powyższe Skład Orzekający formułuje w tej części **uwagę**.

4. Sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera informację o zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego w planie wydatków na realizację programów finansowych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, co spełnia wymogi art. 269 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
5. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2022 r. samorządowej instytucji kultury Gminnego Ośrodka Kultury w Ryczywole.

Skład Orzekający informuje, że informację o przebiegu wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury, organ wykonawczy za rok budżetowy przedkłada jedynie organowi stanowiącemu jst (art. 267 ust 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych), natomiast organowi stanowiącemu jst i regionalnej izbie obrachunkowej wraz z informacją o przebiegu wykonania budżetu jst za I półrocze (art. 266 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych).

W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

II. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2022 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tutaj. Izbie, za wyjątkiem przypadków wskazanych w pkt V.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Ryczywół za rok 2022 został wykonany z nadwyżką w wysokości 2.715.075,49 zł, (przy planowanym deficycie budżetu w kwocie 851.059,23 zł), bowiem:
  - a) dochody zrealizowano w wysokości 53.180.564,82 zł, co stanowi 99,41 % wielkości planowanej, w tym:
    - dochody bieżące wykonano w wysokości 47.016.978,49 zł,
    - dochody majątkowe wykonano w wysokości 6.163.586,33 zł;
  - b) wydatki zrealizowano w wysokości 50.465.489,33 zł, co stanowi 92,86 % wielkości planowanej, w tym:
    - wydatki bieżące wykonano w wysokości 41.056.485,90 zł,
    - wydatki majątkowe wykonano w wysokości 9.409.003,43 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina dysponowała przychodami w łącznej kwocie 9.754.685,18 zł, w tym z tytułu:
  - nadwyżki z lat ubiegłych pomniejszonej o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 2.411.946,95 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2022 w kwocie 22.821,00 zł,
  - niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.771.418,23 zł, które w całości zostały zaangażowane w budżecie roku 2022,
  - wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 5.571.320,00 zł, które nie zostały zaangażowane w budżecie roku 2022.

Rozchody zostały wykonane w kwocie 943.180,00 zł, w tym: z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek w kwocie 243.180,00 zł oraz wykupu obligacji samorządowych w kwocie 700.000,00 zł.

Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022.

3. Z przedłożonego sprawozdania Wójta, jak i ze sprawozdania Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiło 4.628.140,00 zł, co stanowi 8,70 % wykonanych dochodów.
4. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, że na koniec roku 2022 zobowiązania niewymagalne wynosiły 1.723.350,88 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
5. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 256.774,30 zł (rozdziały 85153, 85154, 85232 § 2510), przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie

147.928,57 zł (rozdz. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 71.125,36 zł (rozdz. 75618 § 0270). Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 139.044,00 zł.

Tym samym niewykorzystana w roku 2022 kwota środków z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z wpływów z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym wynosi 101.323,63 zł. Środki te uchwałą Nr XLV/401/2023 Rady Gminy w Ryczywole z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Ryczywół na 2023 rok zostały wprowadzone do budżetu roku 2023 w przychodach (§ 905) oraz przeznaczone na wydatki związane z realizacją zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2.361.654,62 zł (w tym § 0490 w kwocie 2.333.591,56 zł), a wykonane wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozdziale 90002 łącznie wyniosły 2.235.669,78 zł.

Z powyższego wynika, że uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wraz z dochodami ubocznymi w całości pokryły wydatki na finansowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 r. oraz powstała nadwyżka w wysokości 125.984,84 zł.

Skład Orzekający przypomina, iż zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r., poz. 888, z późn. zm.) *„środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi”*.

Ponadto stosownie do przepisów art. 6r ust. 2c ww. ustawy *„środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów”*.

Zatem środki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu (§ 905) następnego roku oraz przeznaczyć na cele określone w art. 6r ust. 2-2c ww. ustawy.

Należy zauważyć, że na koniec 2022 roku zaległości z tytułu niewpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 355.292,73 zł, a należności z tytułu naliczonych odsetek wyniosły 56.893,00 zł.

W sprawozdaniu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w 2022 r. dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu

czystości i porządku w gminach, czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

IV. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

- 1) nie stwierdzono przypadków przekroczenia planowanych wydatków budżetowych,
- 2) wystąpiły przypadki, iż suma wykonania wydatków i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków ustalony w budżecie o łączną kwotę 11.163,02 zł, w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	§	Plan wydatków	Wydatki wykonane	Zobowiązania	Wykonanie + zobowiązania (5+6)	Przekroczenie (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
400	40095	4210	696.750,00	237.837,65	465.809,15	703.646,80	6.896,80
900	90013	2310	62.900,00	62.900,00	404,85	63.304,85	404,85
921	92109	4260	29.645,00	23.353,21	10.153,16	33.506,37	3.861,37
Razem							11.163,02

Do ww. przekroczeń Wójt Gminy odniósł się w przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu (str. 78).

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Wójt Gminy otrzymał od Rady Gminy, a mianowicie w uchwale budżetowej na 2022 r. (Nr XXXIII/300/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r.) Rada Gminy:

- w § 6 ust. 1 pkt 2 upoważniła Wójta do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki, i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- w § 6 ust. 2 ustaliła sumę do wysokości 700.000,00 zł, do której Wójt Gminy mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania.

Natomiast w uchwale Nr XXXIII/299/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ryczywół na lata 2022-2028 Rada Gminy upoważniła Wójta Gminy (§ 3 ust. 1) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku nr 2 do uchwały,
- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Gminy, i z których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy,

oraz upoważniła Wójta Gminy do przekazywania uprawnień do zaciągania zobowiązań, o których mowa wyżej kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy (§ 3 ust. 2);

- 3) w okresie od początku roku do 31 grudnia 2022 r. dokonano planowanych wydatków przeznaczonych na zapłatę pozostałych odsetek (§ 4580) w łącznej kwocie 547,76 zł. W przedłożonym sprawozdaniu Wójt Gminy poinformował o przyczynach poniesienia przedmiotowych wydatków.

V. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że wystąpiły nieliczne rozbieżności m.in.:

- 1) na str. 9 sprawozdania podano, że na koniec 2022 roku zobowiązania niewymagalne wynosiły 1.722.946,03 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika kwota 1.723.350,88 zł,

- 2) na str. 26 sprawozdania wskazano, że plan dochodów w rozdz. 80195 został ustalony w kwocie 469.450,00 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika kwota 969.450,00 zł,
- 3) na str. 31 sprawozdania wskazano, że dochody wykonane w rozdz. 85503 z tytułu dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami (§ 2010) wynosi 1.872,19 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika kwota 1.871,09 zł,
- 4) na str. 36 sprawozdania podano, że dokonano rozłożenia na raty zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych na kwotę 4.389,00 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika kwota 3.837,00 zł,
- 5) na str. 59 sprawozdania wskazano, że z rozliczenia roku 2022 wynika, iż niewykorzystane środki z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z wpływów z części opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym wynoszą 104.152,06 zł, podczas gdy z przedłożonych sprawozdań budżetowych wynika kwota 101.323,63 zł,
- 6) na str. 70 sprawozdania wskazano, że dotacja celowa dla Gminnego Ośrodka Kultury w rozdz. 92109 została przekazana w kwocie 27.707,00 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika kwota 25.707,00 zł (rozdz. 92109 § 6220),
- 7) na str. 79 wskazano, że z budżetu Gminy Ryczywół udzielono dotacji w łącznej kwocie 1.904.202,92 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 wynika kwota 1.983.915,98 zł.

VI. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2022 roku, a także planowane na 2023 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Marzena Węckowicz

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.